

Obec Kľčov leží na rozhraní Levočských vrchov a Hornádskej kotliny medzi Levočou a Spišskou Kapitulou, v doline potoka Havadlenec. **Priemerná nadmorská výška** obce je 495 m, niektoré časti chotára dosahujú 700 m nad morom.

Na severe ohraničujú pasienky i ornú pôdu lesy južného okraja Levočských vrchov, kde prevláda z ihličín smrek obyčajný, z listnatých drevín topol' osikový, breza previsnutá, breza plstnatá, jelša sivá, hrab obyčajný.

V starých záhradách Kľčova nájdeme **slivu Panny Márie**.

Z južnej strany na Hájiku a na južnom okraji honu Hurka voľne rastie chránený poniklec slovenský a medvedia papučka.

V okolitých lesoch sa hojne vyskytuje srnčia zver, jelene karpatské a čierna zver, jazvec, jež a pod., z vtákov jarabica poľná, prepelica poľná, chriaštel' poľný, z plazov a obojživelníkov tu žije užovka, vretenica, viacero druhov jašteríc a žiab.

Do katastrálneho územia Kľčov patrí aj chránená maloplošná oblasť Hájik.

Obec má bohatú históriu s rôznymi archeologickými nálezmi. Nachádza sa tu a pôsobí ochotnícke divadlo, dobrovoľný hasičský zbor a obecný športový klub. V rámci školstva sa tu nachádza základná škola I. stupňa a Základná umelecká škola.

Zemepánom Klčova v 14. - 16. storočí bol kartuziánsky kláštor na Skale útočišťa. Po jeho

jednoloďový, s polygonálnym uzáverom presbytéria, zaklenutým vejárovou klenbou, v oltári sú sochy, Panny Márie, sv. Kataríny Alexandrijskej a sv. Barbory. Sochy boli v 70-tych rokoch zreštaurované.

Na jeho mieste zrejme stál predtým starší kostolík, z ktorého sa zachovala časť neskorogotického krídlového oltára a časť renesančno-barokového interiéru. Po oboch stranách miestneho potoka Havadlenec je vybudovaná najstaršia časť obce Klčov s kostolom a bývalou obecnou školou.

Najstaršou murovanou stavbou je Vozáreň z roku 1723. Pod hlavnou cestou na dolnom konci boli vybudované novšie domy a hospodárske objekty, tzv. murovanice. V roku 1914 celá drevená časť Klčova nad cestou úplne zhorela. Po 1. svetovej vojne bola znovu vybudovaná z kameňa, tehál a nehorľavých striech. Po 2. svetovej vojne občania získali grófsku pôdu pre ďalšiu, modernejšiu výstavbu nových rodinných domov na novej ulici, za stodolami starých domov a záhrad. V 2. svetovej vojne prišlo o život niekoľko občanov Klčova (napr. rodina židov Engelhardt - 6 osôb). Počas frontu tu zahynuli dvaja neznámi Nemci, sú pochovaní na klčovskom cintoríne.

Archeologické nálezy: Náhodné archeologické nálezy, potvrdené archeológmi Javorským a Valaskom, dokazujú prítomnosť človeka na území Klčova už hlboko v praveku. V Končanoch (priamo na dnešnom ihrisku), na Hájiku a priľahlých pozemkoch Klčova sa našli najstaršie kamenné nástroje, úlomky z rôznej úžitkovej keramiky, spevnené vypálením, okraje pece a hlinená mazanina prútených domov. Našla sa tu aj slovanská keramická obetná nádoba, pravdepodobne z 10. storočia. Na území obce Klčov žili ľudia už pred 3 000 rokmi.

Archeologické pamiatky boli nájdené aj v okolí obce (na Dreveníku, v Gánovciach, na vyschnutých minerálnych prameňoch Hôrky, mikénske zlaté predmety, ruiny a výstavba mesta pri Spišskom Štvrtku). Nad Klčovom na juhozápadnom svahu chotára, na Hurke, sa našiel ženský keltský náramok, teraz uložený v archeologickom zariadení v Spišskej Novej Vsi. V 60-tych rokoch na pozemkoch Klčova - Lance, bola v hĺbke 300 m objavená veľmi koncentrovaná morská voda pod tlakom 12 atmosfér pri teplote 18° C. Podľa geologických predpokladov sa jazero nachádza od Sivej brady až po Gánovce.

Významné osobnosti, ktorých život je spojený s obcou Klčov: Valent Berko - Slobodná Európa v Mníchove, Šimon Ondruš - jazykovedec v Ústave Ľudovíta Štúra v Bratislave, František Kočíš - jazykovedec v Ústave Ľudovíta Štúra v Bratislave, Ján Kočíš - profesor na školách v Levoči, Šimon Dzurilla - veterinár v Kráľovskom Chlmci, Michal Dzurilla - právnik v Bratislave, z mladších Ján Hrivňák - Ústav atómovej fyziky v Prahe, Peter Župník - umelecký fotograf v Paríži, Marián Fabian - Univerzita v Houstone, kanonik Ján Janečko, Imrich Labanc, Jakub

Ondruš, Štefan Galik, Ing. Štefan Farkašovský, Ján Ondruš, Viktor Dzurilla, Ján Kalafut, Miroslav Fabian, Amantius Akimjak, Rastislav Adamko, Ing. Miroslav Župnik, František Fabian a mnohí iní.

Herbaton

Po druhej svetovej vojne v r. 1952 zásluhou učiteľa Jána Duffera a miestnych občanov Jozefa Galika, Jozefa Hrivňáka a Imricha Labanca vzniká na školskej a cirkevnej záhrade v Klčove obecná ovocná škôlka o rozlohe 0,47 ha.

Riadil ju predseda Slovenského ovocinárskeho zväzu v Levoči František Draliuš. V roku 1953 na výmere 5,5 ha vzniká okresná ovocná škôlka a v roku 1955 Výskumná stanica ovocinárska v Klčove, až napokon v roku 1956 Šľachtiteľská stanica Klčov.

Dnes patrí spoločnosti **Herbaton s.r.o. Klčov**. Náplňou stanice bolo od jej začiatku rozmnožovanie, šľachtenie a výskum ovocných kultúr, no neskôr aj pestovanie okrasných drevín.

Na zavlažovanie pestovaných stromčekov slúži priehrada, ktorá sa nachádza približne 2 km severne od Klčova.

□

□

Kultúra

Tradícia vidieckych ochotníckych divadiel na Slovensku má hlboké korene, ktoré siahajú do dávneho stredoveku, naväzujúc na vtedajšie stvárnenia prevažne biblických motívov a majúci predovšetkým náboženský význam.

V tomto období samozrejme nemožno uvažovať o obecnom ochotníckom divadle v podobe, v akej ho poznáme dnes. Úzko späté s náboženskými sviatkami malo napríklad formu alegorických sprievodov navštevujúcich jednotlivé domy.

Dodnes sa táto tradícia zachovala ako **fašiangové sprievody**, „**chodenie s betlehemom**“ a pod.

V 19. storočí, počas búrlivého národno - buditeľského obdobia, ale aj dlho po ňom, nastáva čas kedy pribiera divadlo aj funkciu prebúdzania národného povedomia. Dnes majú **malé ochotnícke divadlá**

predovšetkým zabávať ľudí a poskytovať divákovi kultúrny zážitok. Na takýchto základoch vzniklo aj malé

ochotnícke divadlo v Kľčove

, ktoré po krátkej odmlke obnovilo svoju činnosť začiatkom 90 - tých rokov minulého storočia. Zásľuhu na oživení ochotníckej tradície v Kľčove má Ing. Anna Mačugová a Anna Dzurillová, ktorá všetky predstavenia za posledných 15 rokov aj režíruje.

Z množstva predstavení, ktoré divadelníci pripravili spomeňme aspoň:

Pani richtárka - Ferko Urbánek V hlavných úlohách sa predstavili: Ján Berko, Imrich Berko, Magdaléna Berková (rod. Poľáková), Alžbeta Lesňáková, Dagmar Gembická (rod. Lesňáková), Martina Chovancová, Vladimír Pijak.

V roku 1997 na podnet duchovného otca Amantia Akimjaka a p. kaplána Rastislava Adamka pripravil divadelný súbor príbeh Umučenie Ježiša Krista, ktorého premiéra bola načasovaná na veľkonočné obdobie a mala veľký úspech. Hlavné postavy si zahrali: Marek a Vladimír Dzurilla, Martin Jasenčák, Juraj Fabián, Anna Fabiánová, Lucia Gallovičová, Alžbeta Lesňáková, a mnoho ďalších hercov vo vedľajších úlohách.

Veľmi úspešným bolo aj predstavenie **Kubo od Jána Hollého**. V známom, aj televízne spracovanom príbehu si zahrali: Vladimír Wagner, Daniel Novotný, Matúš Kalafut, Vladimír

Dzurilla, Martin Jasenčák, Juraj Fabián, Anna Fabiánová, Lucia Gallovičová, Alžbeta Lesňáková a ďalší. Hudobný doprovod: Matúš Kalafut.

Pavilón B od Stanislava Štepku, ktorý mal premiéru r. 2003 bol skúškou nielen pre samotných hercov, ale aj testom diváckeho vkusu. Napriek tomu, že hra RND vyžaduje trochu špecifického diváka, sa predstavenie stretlo s pozitívnymi ohlasmi. Divadelný káder v tomto čase doplnili: Stanislav Štefaňák, Jozef Dobrovič, Magdaléna Hutyrová, Dárius Dzurilla a Andrea Dzurillová.

Zatiaľ posledným predstavením bolo **Inkognito Jána Palárika**, v ktorom si okrem mnohých vyššie uvedených hercov zahrli aj Daniel Ďumbala, Dávid Pollák, Jozef Kapusta a iní. Režisérka stavila na známu hru z dedinského prostredia, ktorú je možné vhodne doplniť o ľudové piesne miestneho regiónu. Predstavenie bolo opäť veľmi úspešné. Hudobný doprovod: Jaroslav Ďumbala, Anna Dzurillová.

Príprava divadelného predstavenia je náročná nielen na výkony hercov, ale predovšetkým na samotnú organizáciu, preto vďaka za činnosť divadelného súboru patrí aj starostom Viktorovi Dzurillovi a Miroslavovi Fabiánovi.

Každé predstavenie vyžadovalo **kopec energie** (o tom by vedeli rozprávať moji najbližší), ale ak umenie má prinášať radosť a nádej, a my sme ich aspoň zopár ľuďom priniesli, tak to stálo za to.

Školstvo

V pondelok 5. 9. 2005 sa sv. omšou začala **slávnosť Veni Sancte** a otvorenie Základnej školy s materskou školou sv. Jána Nepomuckého.

Po prvýkrát zasadlo do školských lavíc 13 prvákov, do Materskej školy je prihlásených 28 detí. O výchovu a vzdelávanie sa bude starať 7 pedagogických zamestnancov, z toho 4 v ZŠ - Mgr. Miroslava Lojková, Mgr. Mária Dugasová, Sr. M. Beáta Akimjaková, OSF, Sr. M. Ema Patakiová; a 3 v MŠ - Daniela Koterbová, Eva Vlasková, Monika Hardoňová.

Žiakom bude poskytnutá možnosť vyučovania cudzieho jazyka a dostanú základy počítačovej gramotnosti v počítačovom krúžku. Popoludní budú mať možnosť realizácie v

Základnej umeleckej škole alebo v Školskom klube.
v Klčove pôsobí už
šesť rokov.

Škola

V spolupráci so základnými umeleckými školami (Základnou umeleckou školou na cirkevnej škole v Poprade, v Spišskom Podhradí a v Levoči) sa organizuje **výučba hry na organ a výučba cirkevnej hudby.**

Je

tu klavírna trieda, organová trieda a trieda pre teoretickú výučbu.

Absolventi sa stávajú učiteľmi organu pre konzervatóriá a základné umelecké školy alebo učiteľmi hudobnej výchovy na základných školách. Doobeda vyučujú v škole a zároveň vykonávajú aj úlohu organistu či kantora.

Zdroj: zber informácií od samospráv, internet, web stránky obcí, www.klcov.ocu.sk , <http://www.obecklcov.szm.com>

